EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.4.2025
COM(2025) 162 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o stanju priprav na celovito izvajanje uredb o interoperabilnosti v skladu s členom 78(5) Uredbe (EU) 2019/817 in členom 74(5) Uredbe (EU) 2019/818

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o stanju priprav na celovito izvajanje uredb o interoperabilnosti v skladu s členom 78(5) Uredbe (EU) 2019/817 in členom 74(5) Uredbe (EU) 2019/818

1. Uvod

Interoperabilnost vključuje uporabo obsežnih informacijskih sistemov EU za upravljanje migracij, meja in varnosti za povečanje učinkovitosti in ekonomije obsega, ne da bi bilo treba zbrati več podatkov. Ti sistemi vključujejo sistem vstopa/izstopa (SVI)[1], Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS)[2], evropski informacijski sistem kazenskih evidenc državljanov tretjih držav (ECRIS-TCN)[3], Schengenski informacijski sistem (SIS)[4], Vizumski informacijski sistem (VIS)[5] in Eurodac[6]. Ti sistemi, od katerih so nekateri novi, drugi pa so bili nadgrajeni, bodo medsebojno učinkovali prek na novo vzpostavljenih sestavnih delov interoperabilnosti in orodja za statistično poročanje.

[1] Uredba (EU) 2017/2226 o vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) za evidentiranje podatkov o vstopu in izstopu ter podatkov o zavrnitvi vstopa državljanov tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja držav članic in določitvi pogojev za dostop do SVI zaradi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 767/2008 ter (EU) št. 1077/2011 (UL L 327, 9.12.2017, str. 20, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32017R2226).

[2] Uredba (EU) 2018/1240 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R1240).

[3] Uredba (EU) 2019/816 o vzpostavitvi centraliziranega sistema za določitev držav članic, ki imajo informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (sistem ECRIS-TCN), z namenom dopolnitve evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc ter o spremembi Uredbe (EU) 2018/1726 (UL L 135, 22.5.2019, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32019R0816).

[4] Uredba (EU) 2018/1860 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 312, 7.12.2018, str. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R1860); Uredba (EU) 2018/1861 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1987/2006 (UL L 312, 7.12.2018, str. 14, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R1861) ter Uredba (EU) 2018/1862 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 210/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R1862).

[5] Uredba (EU) 2021/1134 o spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (ES) št. 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 in (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ zaradi reforme Vizumskega informacijskega sistema (UL L 248, 13.7.2021, str. 11, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32021R1134).

[6] Uredba (EU) 2024/1358 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo biometričnih podatkov za učinkovito uporabo uredb (EU) 2024/1351 in (EU) 2024/1350 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 2001/55/ES in za ugotavljanje istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, o zahtevah organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic in Europola za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, o spremembi uredb (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32024R1358).

Uredbi[7] o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost sta začeli veljati 11. junija 2019 in sta omogočili vzpostavitev evropskega iskalnega portala (ESP), skupne storitve za ugotavljanje ujemanja biometričnih podatkov (sBMS), skupnega odložišča podatkov o identiteti (CIR), detektorja več identitet (MID) ter centralnega registra za poročanje in statistične podatke. Ti novi sestavni deli bodo racionalizirali iskanja, ki jih izvajajo nacionalni organi v skladu s svojimi pravicami do dostopa, ter jim pomagali odkrivati goljufive identitete in preiskovati kriminalne združbe. Vzpostavljena arhitektura vključuje tudi mehanizme za nadzor kakovosti podatkov, da se zagotovi točnost in ažurnost vnesenih podatkov. Za obdelavo podatkov velja trden okvir varstva podatkov.

Komisija je glede na Uredbi pooblaščena, da v sodelovanju z Agencijo Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA) spremlja in ocenjuje napredek pri izvajanju. V skladu s tem Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letna poročila o stanju priprav na celovito izvajanje Uredb. To je peto poročilo in zajema obdobje od decembra 2023 do decembra 2024. Ker obstajajo podobne obveznosti poročanja za vsak sistem, ki je del okvira interoperabilnosti, se bo to poročilo osredotočilo na izvajanje Uredb. Stanje za posamezne sisteme bo zagotovljeno le, kadar bo to potrebno za namene poročila.

2. Stanje izvajanja sestavnih delov in orodij interoperabilnosti s strani Komisije

Z Uredbama se na Komisijo prenaša pooblastilo za sprejemanje delegiranih in izvedbenih aktov za dopolnitev in izvajanje nekaterih podrobnih tehničnih vidikov interoperabilnosti. Te vidike uporablja agencija eu-LISA za njihov razvoj, saj je odgovorna za zasnovo in razvoj sestavnih delov in orodij v okviru njihove arhitekture sistema.

Vsi akti, potrebni za zagotovitev interoperabilnosti, so bili zdaj sprejeti (trije delegirani in deset izvedbenih aktov). V obdobju poročanja so bile sprejete naslednje uredbe v zvezi z interoperabilnostjo: (i) Uredba (EU) 2024/982 (Uredba Prüm II)[8]; (ii) Uredba (EU) 2024/1358 o vzpostavitvi sistema Eurodac[9]; (iii) uredbi (EU) 2024/1352[10] in 2024/1356 o

[7] Uredba (EU) 2019/817 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju meja in vizumov ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 in (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbe Sveta 2004/512/ES in Sklepa Sveta 2008/633/PNZ (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32019R0817) ter Uredba (EU) 2019/818 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32019R0818). V celotnem poročilu se ti uredbi navajata kot Uredbi.

[8] Uredba (EU) 2024/982 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o avtomatiziranem iskanju in izmenjavi podatkov za policijsko sodelovanje ter spremembi sklepov Sveta 2008/615/PNZ in 2008/616/PNZ ter uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2019/817 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta (Uredba Prüm II) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32024R0982).

[9] Uredba (EU) 2024/1358 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo biometričnih podatkov za učinkovito uporabo uredb (EU) 2024/1351 in (EU) 2024/1350 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 2001/55/ES in za ugotavljanje istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, o zahtevah organov preprečevanja, odkrivanja

preverjanju državljanov tretjih držav[11] ter (iv) uredbi (EU) 2025/12[12] in 2025/13 o podatkih API[13]. Sedem aktov je treba še spremeniti, da se sekundarna zakonodaja prilagodi nedavnemu razvoju dogodkov. Komisija je pripravila predloge sprememb, o katerih so razpravljali ustrezni odbori in strokovne skupine, da bi se lahko do konca obdobja poročanja dogovorili o stabilni različici aktov. Ti akti naj bi bili sprejeti v prvi polovici leta 2025.

Komisija mora dati na voljo tudi praktični priročnik za izvajanje in upravljanje sestavnih delov interoperabilnosti v skladu s členom 77 Uredbe (EU) 2019/817 in členom 73 Uredbe (EU) 2019/818. Namen priročnika je uporabnikom informacijskih sistemov EU (kot so mejni organi, organi za izdajo vizumov, organi za priseljevanje in organi kazenskega pregona) zagotoviti uporabniku prijazne smernice o tem, kako uporabljati zagotovljene funkcije interoperabilnosti. Priročnik pripravi Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami, eu-LISA, Europolom, Frontexom in Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA). Opravljene so bile razprave, na podlagi katerih je bila do konca obdobja poročanja pripravljena stabilna različica dokumenta. Komisija bo dokument pregledala v prvem četrtletju leta 2025, sprejetje pa je predvideno za drugo četrtletje leta 2025.

Komisija je vzpostavila tudi digitalno platformo[14], na kateri so priročniki za sisteme na voljo v digitalni obliki. Uporabniki informacijskih sistemov EU se soočajo z vse bolj zapletenim delovnim okoljem zaradi uvedbe novih funkcij, kot je ročno preverjanje rumenih povezav[15], ki zahtevajo hkratno preverjanje v več sistemih in sestavnih delih. Platforma je bila zato zasnovana tako, da je uporabnikom prijazna in posameznim uporabnikom omogoča, da vidijo, kar je zanje pomembno (filtrira se, kar ni pomembno), in da lahko enostavno prehajajo med priročniki, kadar je to potrebno zaradi postopka. Platforma je bila državam članicam dana na voljo v obdobju poročanja.

---

in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic in Europola za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, o spremembi uredb (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32024R1358).

[10] Uredba (EU) 2024/1352 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi uredb (EU) 2019/816 in (EU) 2019/818 za uvedbo preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32024R1352).

[11] Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32024R1356).

[12] Uredba (EU) 2025/12 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih za izboljšanje in olajšanje kontrol na zunanjih mejah, spremembi uredb (EU) 2018/1726 in (EU) 2019/817 ter razveljavitvi Direktive Sveta 2004/82/ES (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32025R0012).

[13] Uredba (EU) 2025/13 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj ter spremembi Uredbe (EU) 2019/818 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32025R0013).

[14] Do orodja je mogoče dostopati prek spletnega mesta, ki ga gosti Generalni direktorat Komisije za digitalne storitve (DIGIT). Dostop je omejen na uporabnike sistemov, zajetih v priročnikih.

[15] Rumena povezava pomeni, da je detektor več identitet ugotovil, da obstaja tako podobnost kot tudi znatno neskladje med dvema podatkovnima nizoma, kar kaže na morebitno težavo z identiteto osebe. Vsako rumeno povezavo mora pristojni organ ročno preveriti.

3. Stanje izvajanja interoperabilnosti s strani držav članic in agencij EU

Uredbi vzpostavljata okvir upravljanja, ki ga sestavljata odbor za upravljanje programa za interoperabilnost in svetovalna skupina za interoperabilnost, da bi se zagotovila pravilna zasnova in razvoj sestavnih delov in orodij interoperabilnosti. Organa delujeta pod okriljem agencije eu-LISA, Komisija pa je članica obeh. Ta organa razpravljata o tehničnem izvajanju Uredb in spremljata napredek z mesečnim ali dvomesečnim vprašalnikom, poslanim državam članicam in ustreznim agencijam EU, o izvedenih tehničnih pripravah.

Redno spremljanje, ki ga izvaja eu-LISA, kaže, da je bila do konca obdobja poročanja večina držav članic in agencij na dobri poti, da zagotovijo pravočasno pripravljenost. Čeprav več držav članic poroča o zamudah, se ne pričakuje, da katera od držav članica ne bi izpolnila obveznosti. Nekaj držav članic ne prispeva redno k temu rednemu spremljanju, na kar jih je Komisija opozorila na najvišji ravni. Obveščanje Komisije in eu-LISA o napredku pri izvajanju nacionalne interoperabilnosti je bistveno, da se omogoči sprejetje vseh potrebnih blažilnih ukrepov v zgodnji fazi.

Agencija eu-LISA, ki je odgovorna za tehnični razvoj sestavnih delov in orodij interoperabilnosti, je v obdobju poročanja stalno napredovala. Razvoj storitve sBMS je v zaključni fazi in potekajo priprave na začetek njegovega delovanja. Tako kot vsi sestavni deli in orodja interoperabilnosti se bo začela izvajati vzporedno z informacijskim sistemom EU, ki se nanjo opira[16].

Dobro napreduje tudi tehnični razvoj evropskega iskalnega portala (ESP). Razvitih je bilo več nadgrajenih različic in potekajo preskusne dejavnosti. ESP naj bi začel delovati vzporedno s prvim informacijskim sistemom EU, ki uporablja njegove storitve, kar bo najverjetneje evropski informacijski sistem kazenskih evidenc državljanov tretjih držav (ECRIS-TCN). Obeti so podobni za skupno odložišče podatkov o identiteti (CIR), saj je na podobni ravni tehničnega razvoja in se trenutno preskuša. Tako kot ESP bo tudi CIR uveden vzporedno s prvim informacijskim sistemom EU, ki uporablja te storitve.

Dobro napreduje tudi detektor več identitet (MID), ki ga je razvila eu-LISA in ki se trenutno testira. Centralna enota agencije Frontex bo imela pomembno operativno vlogo pri obdelavi rumenih povezav v prehodnem obdobju za odkrivanje več identitet[17]. Agencija Frontex poroča, da priprave potekajo po načrtih, na eu-LISA pa dobro napreduje razvoj orodja, ki ga bo agencija Frontex uporabljala za to nalogo. Zaradi nedavnega sprejetja nove uredbe Eurodac in njene vključitve v okvir interoperabilnosti bodo podatki iz sistema Eurodac spadali v prehodno obdobje za odkrivanje več identitet. Vpliv tega razvoja na delo centralne enote se trenutno ocenjuje.

Razvoj centralnega registra za poročanje in statistične podatke (CRRS) prav tako dobro napreduje, ob koncu obdobja poročanja pa se je pripravljalo testiranje. CRRS se bo začel izvajati vzporedno z ESP in CIR.

[16] Glede na trenutno stanje se bo storitev sBMS najverjetneje začela izvajati v okviru uvedbe VIS, ki je potrebna za poznejši začetek delovanja sistema vstopa/izstopa.
[17] Člen 69 Uredbe (EU) 2019/817 in člen 65 Uredbe (EU) 2019/818.

4. Potrebe po usposabljanju

Komisija je v obdobju poročanja še naprej podpirala usposabljanje v zvezi z interoperabilnostjo. Čeprav se večina usposabljanj osredotoča na ozaveščanje o zahtevah, ki izhajajo iz Uredb, se povečuje povpraševanje po bolj poglobljenem usposabljanju. Razlog za to bi lahko bil, da se poznavanje področja močno razlikuje med državami članicami, pogosto pa tudi med skupnostmi v isti državi članici. Komisija se je udeležila usposabljanja o interoperabilnosti, ki ga je agencija CEPOL[18] izvedla novembra 2024 na Malti. Podprla je tudi Agencijo Evropske unije za temeljne pravice, saj ji je pomagala vzpostaviti tečaj e-učenja o informacijskih sistemih EU za upravljanje migracij in policijsko delo, skupaj s tečajem e-učenja o interoperabilnosti in temeljnih pravicah.

Komisija za naslednje obdobje poročanja pričakuje vse večje zanimanje za posebne teme, povezane z interoperabilnostjo, kot so detektor več identitet (MID) in z njim povezani postopki, skupaj z nadaljnjim povpraševanjem po splošnih informacijah o Uredbah. Komisija bo še naprej sodelovala z deležniki, da bi izpolnila te zahteve.

5. Sredstva EU

V zvezi s financiranjem agencije eu-LISA, povezanim z interoperabilnostjo, je v zadnjem poročilu o napredku[19] navedeno, da so bile maja 2024 prevzete obveznosti v višini 121,1 milijona EUR, 71,4 milijona EUR pa je bilo plačanih za razvojne in izvedbene dejavnosti.

Države članice se spodbuja, naj v celoti izkoristijo sredstva, ki so na voljo v okviru njihovih nacionalnih programov, podprtih iz Sklada za notranjo varnost – zunanje meje in vizumi[20] za obdobje 2014–2020, do izteka roka za upravičenost izdatkov 30. junija 2024. Prav tako se jih spodbuja, naj sredstva, ki so na voljo v okviru nacionalnih programov, financiranih iz Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (IUMV)[21], uporabijo za nadaljnji razvoj in izvajanje interoperabilnosti informacijskih sistemov EU.

6. Zaključek

Zagotavljanje interoperabilnosti je bistven del izboljšane informacijske arhitekture za nove in nadgrajene informacijske sisteme EU. Cilj ni le mejnim organom, organom, pristojnim za

[18] Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.
[19] Deseto poročilo o razvoju interoperabilnosti v skladu s členom 78(2) Uredbe (EU) 2019/817 in členom 74(2) Uredbe (EU) 2019/818 (2023-215).
[20] Uredba (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi instrumenta za finančno podporo na področju zunanjih meja in vizumov v okviru Sklada za notranjo varnost in o razveljavitvi Odločbe št. 574/2007/ES (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32014R0515).
[21] Uredba (EU) 2021/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32021R1148).

izdajo vizumov, organom, pristojnim za priseljevanje, ter organom kazenskega pregona omogočiti hitrejši, učinkovitejši in bolj sistematičen dostop do podatkov, temveč tudi milijonom državljanov tretjih držav, ki vsako leto obiščejo Evropsko unijo, zagotoviti lažji in varnejši prehod meje.

V sedanjem obdobju poročanja je bil dosežen znaten napredek pri tehničnem razvoju in preskušanju sestavnih delov in orodij interoperabilnosti ter pri razvoju podpornih ukrepov, kot sta priročnik o interoperabilnosti in digitalna platforma, ki omogoča enostaven dostop do njega. V naslednjem obdobju poročanja se bodo verjetno začeli izvajati prvi sestavni deli interoperabilnosti in orodje za statistično poročanje, kar je sicer odvisno od tega, kdaj se bodo začeli uporabljati povezani informacijski sistemi EU. Kot je pojasnjeno zgoraj, začnejo sestavni deli in orodja interoperabilnosti delovati hkrati s prvim sistemom, ki uporablja njihove storitve.

Komisija bo še naprej pozorno spremljala napredek in ocenjevala tveganja, povezana z izvajanjem Uredb. Svet in Evropski parlament bosta o doseženem napredku obveščena z rednim poročanjem ter prek odborov in strokovnih skupin Komisije.